

gjerë

ANASTAS DHROSO

BIBLIOTEKA
SHTETIT

8JH-1
8486

*Djemtë
e hekurt*

814-1
8486

ANASTAS DHROSO

DJEMTË E HEKURT

vjersha

12146

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

DJEMTË E HEKURT

Mëhalla i kishte avllitë të shtrembëra,
portat e drunjta sa dy sofate roje,
kalldrëmet me gurë lumi të fshirë çdo mëngjes;
n'oborr, midis dy kumbullave
vareshin çarçafët.

Komshijet e plakura
hutoheshin pas harxheve të ditës;
me shallin supeve të rënë,
mezi blinin barishte për një gjellë.
Vetëm, midis konizmave, magjive,
të heshtura si pjatat edhe lugët,
prisin burrat e tyre të lodhur
të sillnin diçka nga dita
në gishtat e tyre të thatë.

Kishte aq' derte mëhalla jonë,
sa ç'kishte gurë në kalldrëme.
Djemt' i kishte të hekurt,
me këmishat prej basme,

kasketën mbi sy
dhe grushtet në xhepet e fuskeve.
Në xhepet e fuskeve
edhe një grusht hekuri.
U binin kryq rrugëve,
u vërshëllenin xhandarëve,
pō s'thyheshin brinjët e mbretërisë
me një grusht hekuri.
Në kopshtin e ëndrrave të tyre
rrëzohej «Jul Qezari»,
«Nëna» ngrinte si flamur traktet komuniste,
«Armiku i popullit» fshinte syzet i mundur,
Krishti, me sandalet me rripa,
ikte nga rrugët e fshihej në konizma,
kaubojtë suleshin mbi kuajtë e bardhë
të trembur nga të qeshurat e tyre.
Natën vonë, aty midis fletëve
ndizte i menduar llullën Stalini.
Ishin të hekurt
e çuditërisht të ndryshëm
djemtë e mëhallës sime,
e deshën botën e madhe,
ngjyrat e saj dhe popujt;
grushtet që çoheshin për luftë.
Në Tetor
ngrinin për Leninin
një aerostat të kuq.
Po ja, një ditë papritur

u dukën në mëhallën time
helmata me pendë të zeza,
si lule demonësh skëterre.
Ra hija e tyre në oda,
në kumbullat dhe në zemrat tona.
Në sytë e djemve shkrepëtiu
diçka që u ngjante rrufeve.
E u bënë të gjithë të kuq,
me flamurka të kuq nën këmishë,
me bomba e kobure në xhepa
e tundnin të zjarrtë lart grushtet
e s'trembeshin nga prangat e burgjet
e nxirrnin nagantin mesditës,
si të bënin fare thjeshtë ndonjë punë,
rrezonin bulevardeve spiunët.
Djemtë e mëhallës sime
mëhallën e ngrinin transhe
për yjet që mbanin në zemër.
E tok me ta, për çudi,
u hodhën komshijet e plakura
dhe burrat e tyre të lodhur
e feksi në sytë e të gjithëve,
diçka që përngjante me diellin,
e u jepte ngjyrë tjetër ditëve.

VJERSHA TË HUMBURA

Duke shfletuar një ditë

Vjersha të humbura,
të lëna në sirtarin e një tavoline
si ditë të harruara
nëpër tymin e një aksioni.

Vjersha të humbura,
çelët në rininë time,
kur hidheshin traktet portave,
kur delnin partizanë maleve
dhe u prinin përpara kohërave.

Vjersha të humbura,
si lulet e vonuara,
që mbushin me ngjyra parqet
e nuk i qortojmë për vonesën.

J A R G A V A N I

Si një re në ngjyrë gurbali
një jargavan në kopshtin e shtëpisë.
Në bisqet e hollë i futej trishtimi
nga erërat që frynin
gërmadhavë të mbretërisë.
U thyeja degë të gjithëve,
por më të bukurat
i ruaja për Krisën.
Çdo pranverë thyeja degë
për ëndrrat pa krahë të Krisës,
për ëndrrat që mbetën si arna
nëpër fustanet e saj të vjetra.

TË DIELAVE NË MËNGJES

Të dielave në mëngjes
fqinjët e mi
uleshin në sofatet e portave,
preheshin në diell edhe dëgjonin
një gramafon «të çuditshëm»,
që buçiste nga çardhaku i një kurbetlliu.
Ishin më të heshtur se sofatet,
më të fortë se sofatet;
mbanin mbi këmishën e arnuar në jakë
gurët e rëndë të mbretërisë.

G J I M N A Z I S T I

Isha edhe unë njëherë gjimnazist
me kasketën çapkënçe mënjanë,
me disa fletore të palosura në xhep
dhe një roman klasik nën sqetull
Në syt' e mi do të shikonit
gjyshërit me jataganë,
këmbëkryq nën hijet e borigave,
me takijet e djersitura mbi gju,
gjithë dimërin e Korçës
futur në shaminë e bukës t'argatëve
dhe mjerimin e rinisë
në fustanet e vjetra të çupave.
Isha edhe unë njëherë gjimnazist
me merakun e këpucëve të prishura,
me një kopje të fshehur në xhaketë
dhe një komunikatë n'astarin e kasketës.
Në syt'e mi do të shihnit
mllefin e urejtjen
për ushtarët me pendë të zeza,
që na vunë pushkët mbi fletoret e algjebrës,
mbi shaminë e bukës t'argatëve,

mbi takijet e djersitura të gjyshërve,
mbi fustanet e vjetra të çupave.
Isha edhe unë njëherë gjimnazist
me një broshurë të ndaluar nën' këmishë,
me mendimin në mbledhjen e fshehtë të
rinisë.

Në syt' e mi do të shihnit
një ilegal që bën atentat në rrugë,
partizanë me shami të kuqe ballit,
që mbyllin në zemër shulin e hakmarrjes,
që hedhin dushqeve në baltë
armët dhe lavdinë e armikut,
që mbushin me shpresë hambarët e drithit
dhe na e sjellin Partinë në sofër
të thjeshtë si buka.

Isha edhe unë njëherë gjimnazist
me pranverën supeve si këmishë basme,
me rendin e ditës së mbledhjes të rinisë.

Në syt' e mi do të shihnit
kostumin punëtor të Republikës,
lidhur shaminë e aksioneve të para
përkultur mbi urat e rrëzuara,
që s'mbaheshin vetëm në krahë dhe me
shpâtulla,

po lipsej kënga edhe gjaku
që të mpikseshin
si në luftë.

Isha edhe unë njëherë gjimnazist...